

33

STADHUIS

G e m e e n t e A s s e n

G R O E N B E H E E R V I S I E

G R O E N B E H E E R V I S I E

Gemeente Assen 16 mei 2008

Vastgesteld door College B&W op 16 mei 2008

1.0	Inleiding	06
1.1	Achtergrond: de Groenstructuurvisie	07
1.2	Doel Groenbeheervisie	09
1.3	Inhoud en reikwijdte Groenbeheervisie	09
1.4	Opbouw Groenbeheervisie	09
2.0	Algemene kaders	10
2.1	Aanwijzing	11
2.2	Beheerstrategie	11
2.3	Uitgangspunten onderhoud	12
2.4	Praktische eisen aan de uitvoering	13
3.0	Richtlijnen per categorie	14
3.1	Aanwijzing	15
3.2	Cultureel groen - bomen en natuurlijk groen - bomen	16
3.3	Cultureel groen - beplanting	17
3.4	Natuurlijk groen - beplanting	18
3.5	Cultureel groen - gras	19
3.6	Natuurlijk groen - kruidachtigen	21
4.0	Uitgangspunten opstellen gebiedsgerichte beheerplan	22
4.1	Aanwijzing	23
4.2	Inhoudsopgave	23
4.3	Checklist bij afweging fasering	25
4.4	Algemene visie op wijken	

1

0

INLEIDING

1.1 Achtergrond: de groenstructuurvisie

In de zomer van 2006 heeft de gemeente Assen haar nieuwe Groenstructuurvisie vastgesteld. Met trots constateert zij dat het groen een lange en mooie geschiedenis heeft in Assen. Met genoegen ziet zij dat deze verworvenheden van de afgelopen eeuwen nog steeds goed zichtbaar zijn en in belangrijke mate bijdragen aan de huidige kwaliteiten van de stad en haar omgeving.

Ambitie

De erfenis schept ook verantwoordelijkheden voor de toekomst. Als uitdaging voor de toekomst ziet de gemeente het als haar taak om:

- de bestaande groenstructuren te beschermen;
- de groenstructuren waar nodig uit te bouwen en te versterken;
- de 'groene' belangen vroegtijdig in ruimtelijke planvorming te betrekken.

De groenstructuurvisie beschrijft vervolgens wat deze ambities betekenen voor het beeld, de functies, de aanleg en het beheer van het openbaar groen.

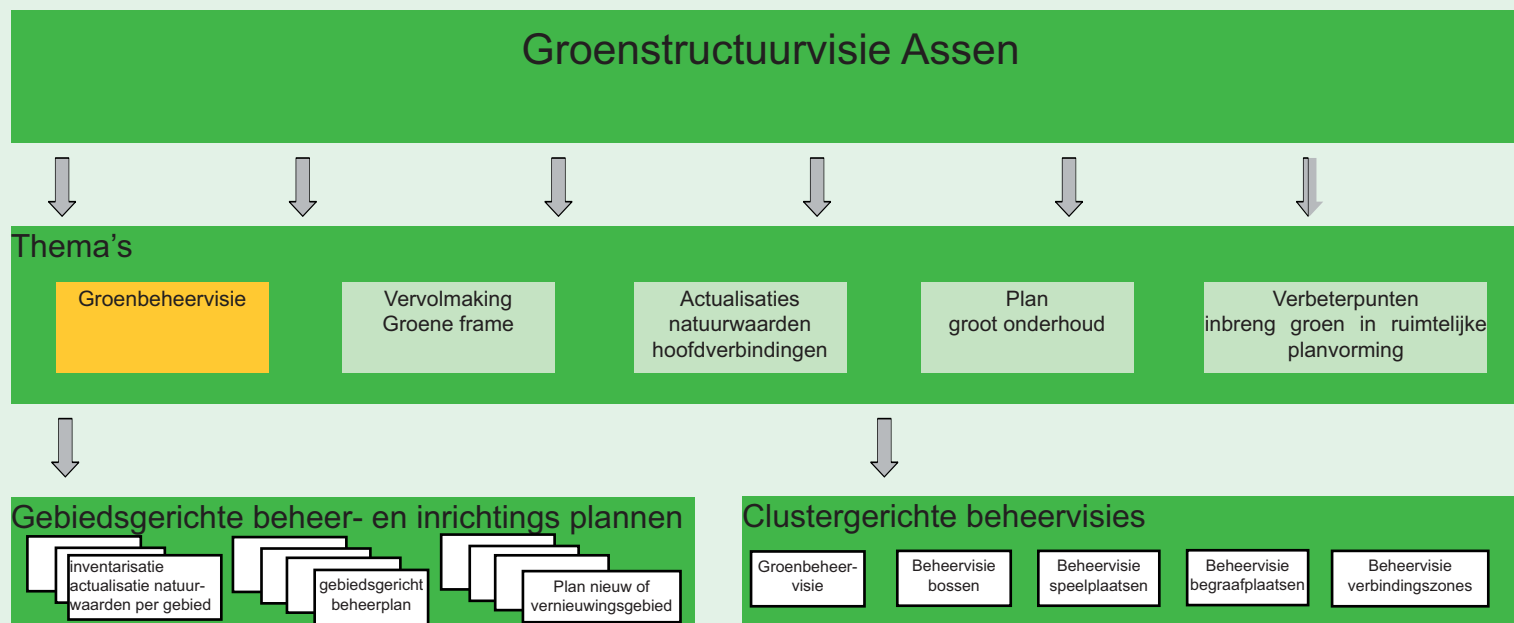
Thema's

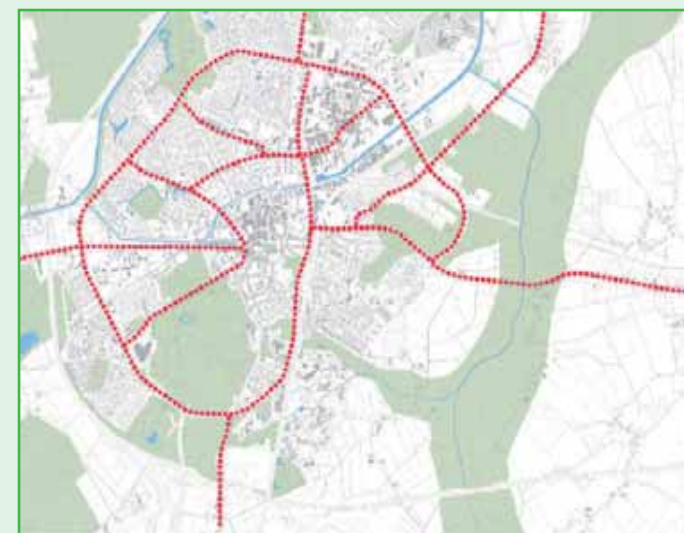
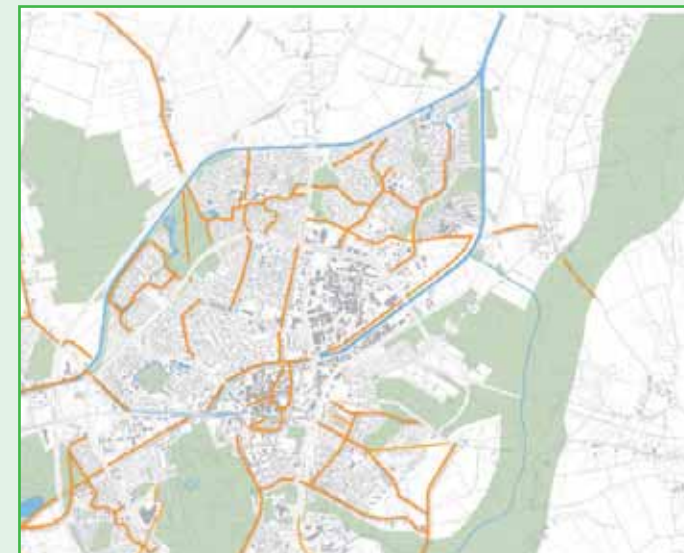
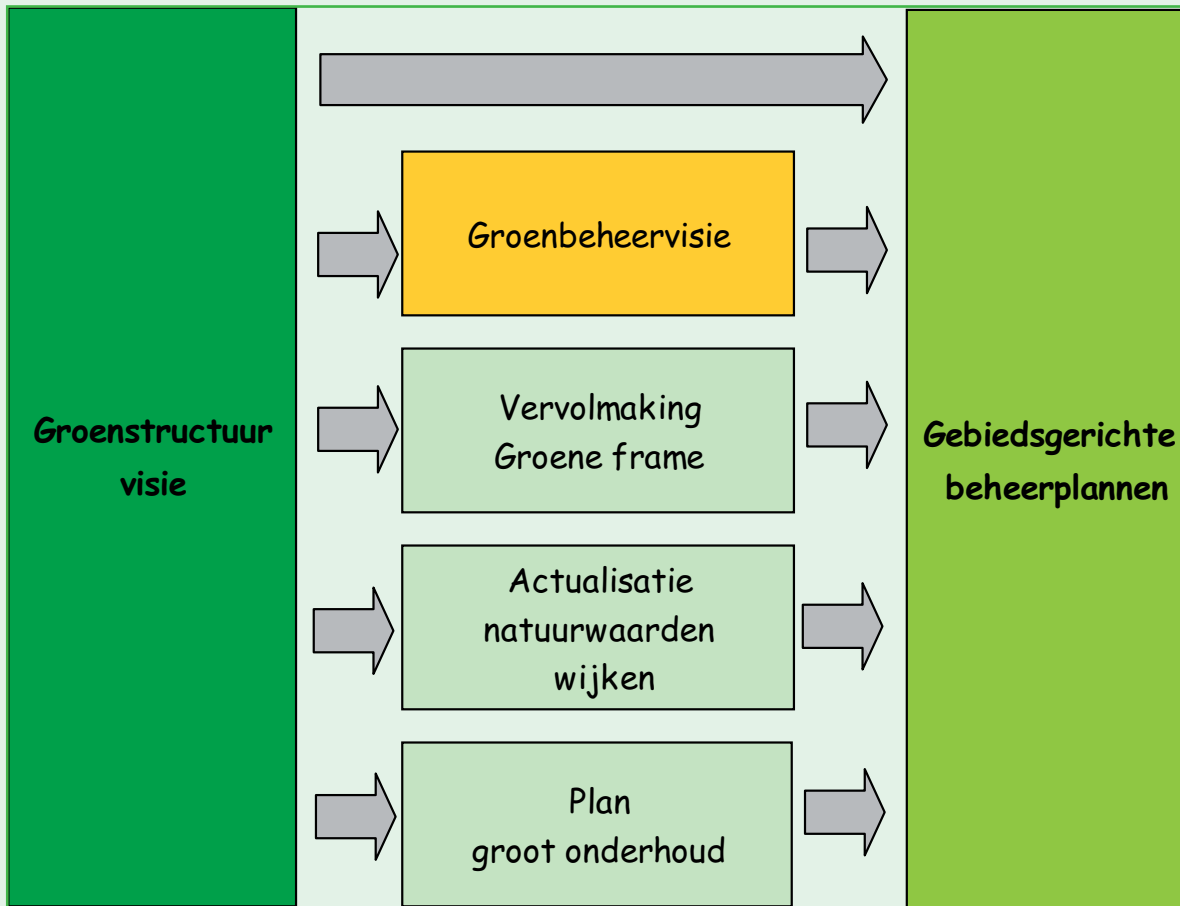
Om deze ambities handen en voeten te geven benoemt de groenstructuurvisie gebiedsoverstijgende programma's en projecten waarop gericht actie moet worden ondernomen:

- Vervolmaking van het groene frame;
- Plan groot onderhoud;
- Actualisatie natuurwaarden hoofdverbindingen;
- Verbeterpunten inbreng groen in ruimtelijke planvorming;
- Visie op het gemeentelijk groenbeheer.

Daarnaast benoemt de groenstructuurvisie dat er gebiedsgerichte (bijvoorbeeld wijken) beheerplannen, clustergerichte (bijvoorbeeld speelplaatsen) beheerplannen en inventarisaties actualisatie natuurwaarden wijken moeten komen.

De benodigde acties uit de groenstructuurvisie maken we tastbaar en uitvoerbaar in de praktische beheerplannen.

Voor wijken en buurten zijn dit gebiedsgerichte plannen waarin alle acties voor dat specifieke gebied samenvallen.

Er zijn ook plekken met unieke gezamenlijke kenmerken die geografisch meer verspreid liggen. Voor deze groepen maken we clustergerichte beheervisies. Voorbeelden van clusters zijn bossen en begraafplaatsen.

Uitwerking thema Groenbeheervisie

Voor u ligt de uitwerking van het thema: de visie gemeentelijk groenbeheer, in de wandelgangen meestal aangeduid als Groenbeheervisie. Het is één van de belangrijkste schakels tussen de groenstructuurvisie en de beheerplannen.

1.2 Doel Groenbeheervisie

Het stedenbouwkundig concept, de ontwerpstyl, het gebruikte sortiment, de leeftijd, het gebruik; per gebied, per wijk of zelfs per buurt zullen deze verschillen. Toch willen we dat de aanpak van het beheer voor de diverse beheergroepen op hoofdlijnen overall in Assen gelijk is. Deze 'gemeenschappelijke' aanpak is nodig om de gewenste eindbeelden van het groen te bereiken.

In de Groenstructuurvisie wordt per onderdeel van het Groene Frame ook een beheeraanwijzing gegeven. Deze hebben echter een globaal karakter. Dit is onvoldoende voor de specifieke beheeraspecten de gewenste gemeenschappelijke aanpak te waarborgen. Deze leemte wordt opgevuld door de Groenbeheervisie.

De doelen zijn:

- algemene kaders geven voor beheer openbaar groen
- richtlijn bieden voor dagelijks onderhoud van het openbaar groen
- uitgangspunten vastleggen voor het opstellen van gebiedsgerichte beheervisies

1.3 Inhoud en reikwijdte Groenbeheervisie

De groenbeheervisie is een uitwerking van de groenstructuurvisie. Het gaat over het beheer en onderhoud van het gemeentelijke openbare groen, inclusief het groen rondom de sportvelden.

Onder beheer en onderhoud verstaan we het hele traject van instandhouding: oplevering, onderhoud, vervangen, herinrichten.

De groenbeheervisie stellen wij op voor een langere periode. Wel nemen wij ons voor

om het document om de 4 à 5 jaar te herijken.

De groenbeheervisie gaat niet in op de budgettaire aspecten van beheer en onderhoud. De financiële consequenties van onderhoud, vervanging en herinrichting worden afzonderlijk opgenomen en behandeld in de jaarlijkse begrotingscyclus. Deze groenbeheervisie ontleent dan ook zijn status aan de instemming van het MT Stadsbeheer en de uiteindelijke goedkeuring door College van B&W.

Deze groenbeheervisie gaat niet in op functies die groen kan hebben. Functies en streefbeelden liggen vast in ontwerp en aanleg. In gebieds- of clustergerichte beheerplannen worden deze specifiek benoemd. Beheer moet erop gericht zijn om bedoelde functies en streefbeeld(en) te realiseren.

1.4 Inspraak en communicatie

Het zijn vooral de beheerders die deze groenbeheervisie zullen gaan gebruiken. Voor de inwoners heeft deze nota geen gevolgen. Zij zullen vooral interesse hebben in het vervolg: de gebiedsgerichte beheervisies.

Wettelijke inspraak is niet van toepassing. Daarom is gekozen voor inspraak door de klankbordgroep Natuur & Groen en de bewonersoverleggen.

1.5 Opbouw gemeentelijke groenbeheervisie

Om aan deze doelen te beantwoorden heeft deze visie de volgende opbouw:

1. algemene inleiding
2. algemene kaders voor beheer van het openbaar groen
3. specifieke richtlijnen (eindbeeld) per (hoofd) categorie voor het onderhoud
4. uitgangspunten voor het opstellen van gebiedsgerichte beheerplannen.

20

ALGEMENE KADERS

2.1 Aanwijzing

Enkele algemene kaders zijn van invloed op de beheerstrategie, het onderhoud en de praktische eisen van de uitvoering. Zo staat bijvoorbeeld veiligheid voorop, is ecologisch beheer niet overal toepasbaar en mogen er in de gemeente geen chemische middelen bij het groenbeheer worden gebruikt. Dit zijn slechts een paar kaders. In dit hoofdstuk worden alle algemene kaders genoemd en toegelicht.

2.2 Beheerstrategie

De kwaliteit van het groen is afhankelijk van een duurzaam onderhoud en beheer en de daarvoor beschikbare middelen.

- **Veiligheid voorop**
Het beheer en onderhoud moet er allereerst op gericht zijn de risico's voor de gebruikers van de openbare ruimte tot een minimum te beperken. Onveilige situaties hebben voorrang bij uitvoering van onderhoud.
- **Kwaliteitsniveaus**
De gemeente Assen heeft in een IBOR-traject het gewenste kwaliteitsbeeld vastgelegd en de daarvoor benodigde middelen beschikbaar gesteld.

Gewenste kwaliteit Assen

- Op de meeste plaatsen beheer volgens IBOR-niveau* 'basis', de ervaring leert dat dit beeld acceptabel is, hoog is niet nodig en laag leidt tot verloedering.
- Op representatieve en markante plekken (entrees, binnenstad en stadscentra) moet het niveau hoog zijn.

Planmatig & flexibel

Dit resultaat realiseren wij zoveel mogelijk met een doelmatige en planmatige aanpak. Tegelijkertijd nemen wij de ruimte om genuanceerd om te gaan met seizoensinvloeden, locale (groei)omstandigheden, specifieke gebruikersgroepen etc. Wij vinden het blijvend noodzakelijk om flexibel in te kunnen spelen op plaatselijke situaties op basis van vakkennis.

Duurzaam & bestendig

De onderhoudsmaatregelen zijn er op gericht zijn dat het resultaat zo lang mogelijk op het goede niveau blijft. Dat houdt onder meer in dat wij kiezen voor duurzame

materialen (houdbaarheid en milieuvriendelijkheid) en vakkundige toepassing en verwerking.

Kosten & baten

Beheer en onderhoud is kostbaar. Met name bij renovaties en reconstructies krijgt een integrale aanpak van de openbare ruimte de voorkeur. Door mee te liften met grote projecten reduceren wij kosten. We kijken hierbij kritisch of de ingreep groentechnisch binnen een afzienbare periode, bijvoorbeeld 5 jaar, noodzakelijk zou zijn. Dit is dan de maat voor de mate van mede-financiering in projecten. Andersom zoeken wij ook actief naar mogelijkheden om baten te genereren uit het openbaar groen. Dan denken we aan het verhalen van schades door derden, alert zijn op subsidiemogelijkheden etc.

Relaties & werkvelden

Vanuit het werkveld groen kunnen we verschillende houdingen aannemen naar andere beleidsterreinen:

- actief = investeren en trekken
- coöperatief = samenwerken, combinaties zoeken
- terughoudend = van weinig belang, lage inspanning

Wij willen de werkvelden waar we regelmatig mee te maken hebben inventariseren en onze houding bepalen.

Communicatie

Algemeen uitgangspunt is dat we actief en gericht gaan communiceren over beheermaatregelen die een impact kunnen hebben op de inwoners of een deel van de inwoners. Ook moeten we streven naar meer algemene bekendheid van de beheermaatregelen.

In de groenstructuurvisie is al vastgelegd dat over de gebiedsgerichte beheerplannen met de inwoners gecommuniceerd gaat worden. Dat houdt in dat in elk beheerplan een paragraaf staat over de aard en wijze van de communicatie.

* IBOR-niveau 'basis': IBOR staat voor integraal beheer (van de) openbare ruimte. De ambitie voor de kwaliteit leggen we vast in verschillende niveaus: Hoog, Basis en Laag. Bij ieder niveau hoort een omschrijvende tekst en normerende tekst en een begeleidende foto. De gekozen kwaliteitsniveaus zijn integraal door de gemeenteraad vastgesteld in maart 2007

2.3 Uitgangspunten onderhoud

Heel & schoon

Het gewenste beeld omvat de technische staat (heel) en de verzorging (schoon) van het groen. De normen hiervoor komen uit de Ibor-kwaliteitscatalogus welke door de gemeenteraad op 22 maart 2007 is vastgesteld. De kwaliteitsniveaus geven de gewenste kwaliteit aan voor het technische staat en de verzorging. Enkele voorbeelden zijn:

- Technische staat: snoeien van bomen en heesters, maaien en herstellen van gazons en graskruiden bermten.
- Verzorging: schoffelen van beplantingsvakken, borstelen van onkruid op de verharding, verwijderen van zwerfvuil in het groen en op de verharding.

Cultuur groen

Veel groen in Assen, met name in de wijken, is cultuur groen (heesters en gazon). Veel inwoners stellen het op prijs dat dit intensief wordt verzorgd en onderhouden. Natuurlijk groen en ruigten vindt men aanvaardbaar, mits dit aan de randen van de wijk en niet te dicht bij de woningen ligt.

Veilig

Groen mag niet zorgen voor onveilige situaties. De veiligheid van het openbaar groen onderscheiden we in drie categorieën:

- Technische staat: De technische staat van de beplanting moet goed genoeg zijn om schade door groen te voorkomen. Een goed voorbeeld zijn de bomen. Volgens de wet is iedere boomeigenaar in Nederland zorgplichtig. Als gemeente met een flink bomenbestand heb je dus een zorgplicht. Wanneer bij schade door bomen blijkt dat de gemeente nalatig is geweest in het onderhoud dan kan ze hiervoor aansprakelijk worden gesteld.
- Sociale veiligheid: In zijn algemeenheid houden burgers van open en half open groen, te dicht groen roept gevoelens van onveiligheid op. Het is belangrijk dat doorgaande fiets- en voetpaden waar mensen langs moeten en waarvoor geen alternatief is, sociaal veilig zijn.
- Verkeersveiligheid: Er mogen geen onoverzichtelijke situaties zijn door groen langs verbindingroutes aan te leggen waarvoor geen alternatieve route beschikbaar is. Anderzijds kan groen bijdragen aan de verkeersveiligheid, bijvoorbeeld door te markeren of af te remmen.

Ecologie

In het ecologische groen richt het beheer zich op het begeleiden en stimuleren van natuurlijke processen en natuurontwikkeling. Het onderhoudsprogramma stellen wij op vanuit de gewenste doelen, de plaatselijke milieuomstandigheden, het stadium van ontwikkeling en het terugdringen van eventueel versturende factoren. We streven naar volledige ecologische aanpak van natuurterreinen en ecologische verbindingen en naar zoveel mogelijk ecologische aanpak van het natuurlijk groen.

Het meeste groen in Assen is op traditionele (niet-ecologische) wijze aangelegd. De bodem, gebruikte soorten en plantwijze lenen zich matig voor 100% ecologisch beheer. Kansen die zich voordoen om de natuurwaarden te versterken moeten we zoveel mogelijk benutten.

Kindvriendelijkheid

Het groen waarin/waarmee kinderen spelen kan niet altijd netjes zijn. Het bieden van informele speelgelegenheid is een belangrijke functie van het groen. Dus enige slijtage en de aanwezigheid van losse materialen staan wij toe. Vanuit gezondheid en veiligheid vinden wij het belangrijk om te voorkomen dat er onnatuurlijk vuil (huisvuil, plastic) en gevaarlijke dingen (glas, scherp metaal) blijven liggen. Natuurlijk zijn niet alle risico's uit te sluiten. Dit is ook niet wenselijk want dan kan er niet meer avontuurlijk gespeeld worden (aanvaardbaar risico). Eén en ander blijft echter afhankelijk van de beoordeling van de beheerfunctionaris.

Vervanging

Aan het eind van de levensduur moeten wij het groen vervangen dan wel renoveren. Dit houdt in dat het groen gerooid wordt en vervangen door nieuw. Hierbij houden we vanzelfsprekend rekening met verschillen in levensduur tussen verschillende groenelementen. Zo behouden we zoveel mogelijk de elementen van het bestaande groen die nog niet aan vervanging toe zijn, bijvoorbeeld de bomen in een heestervak. Omdat wij streven naar het zo lang mogelijk profiteren van volwassen groen (levenscyclus afmaken) stellen we het moment van vervangen zo lang mogelijk uit. Soms is het helaas noodzakelijk om groen voortijdig te vervangen vanwege ongeschikte standplaats (bijvoorbeeld groeiruimte onder- en bovengronds).

Afschrijving

Vervangen en renoveren van het groen kost geld. Deze kosten komen bovenop de kosten voor het reguliere onderhoud. Wij moeten financieel voorbereid zijn op de vervangingen die zich jaarlijks aandienen. De financiering wordt integraal op een ander moment en niveau geregeld.

Wij hebben inzicht in de vervangingskosten en de jaarlijkse benodigde afschrijving op het openbaar groen. Deze jaarlijkse afschrijving is afhankelijk van de kosten van de

vervanging en de lengte van de periode oftewel de levensduur van het groen. Deze zijn niet voor elk type groen gelijk. Ten behoeve van de vervanging houden wij met de volgende gemiddelden rekening:

Gemiddelde theoretische levensduur groen en gazonnen van Assen t.b.v. vervanging

- cultuurlijke heesters: 30 jaar maximaal
- natuurlijke beplantingen: oneindig (dus geen vervanging tenzij functie wijzigt)
- bomen in stedelijk gebied: 50 jaar en op termijn opschroeven naar op 60 jaar
- bomen in buitengebied: 80 jaar en op termijn opschroeven naar 100

De cijfers zijn gebaseerd op onze ervaringen met het huidige groen in Assen. Het is niet de maximale levensduur van het groen, waarna automatisch vervanging volgt, maar de gemiddelde levensduur waarmee we in de financiële planning rekening houden. Als het groen langer mee kan hebben we geluk, moeten we eerder vervangen hebben we pech, gemiddeld komt het goed uit.

Levensduur

We willen op termijn naar een gemiddeld hogere gemiddelde leeftijd van het groen, met name voor bomen. Dit stimuleren we door de levensduur van het groen te verlengen door goede startcondities, juiste soortkeuzes en goede verzorging. De gemiddelde levensduur zegt niets over de gemiddelde leeftijd en herkomst van het groen. Deze is sowieso lager dan de levensduur door de mix van oudere en jongere aanplant. De gemiddelde leeftijd is afhankelijk van de exacte leeftijdsopbouw. Pieken in de leeftijdsopbouw (jaren met veel nieuwe aanleg) zorgen ook voor pieken in de vervanging.

Tijdelijk beheer

In gebieden waar binnen afzienbare tijd ingrijpende herinrichtings- en/of herstructureringsmaatregelen te verwachten zijn, is de normale wijze van beheer niet zinvol. De onderhoudsinspanning brengen wij dan terug tot een minimumniveau dat bestaat uit het schoon en veilig houden van het openbaar groen; verwijderen van (zwerf)vuil en snoeien en knippen van overhangende takken en struiken. Halfwas en volwassen bomen verzorgen wij wel goed omdat deze in Assen altijd weer een rol gaan spelen in het nieuwe plan of elders een plek krijgen.

2.4 Praktische eisen aan de uitvoering

Chemische middelen

Het resultaat moet bereikt worden zonder toepassing van chemische middelen.

Beheer -> ontwerp

Het beheer en het beeld dat daardoor ontstaat moet dan altijd in overeenstemming zijn met het ontwerp.

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering is geen onderwerp van deze nota, zijn moet een afgeleide zijn van keuzes gemaakt ten aanzien van visie, inrichting en beheer.

Eigen werkzaamheid

De gemeente staat positief tegenover participatie van (bewoners)groepen en (sport)verenigingen. Belangrijke voorwaarde is dat de functie en de openbaarheid gewaarborgd blijft.

Eigen werkzaamheid van (individuele) particulieren in het openbaar groen moedigen wij niet actief aan. De ervaring is vaak dat de continuïteit te wensen overlaat en dat het verrichte onderhoud niet altijd aansluit bij het door de gemeente gewenste beeld (chemische middelen, aanbrengen vreemde planten en objecten en het beheerde vak/ onderdeel bij de eigen tuin te voegen).

Overige werkzaamheden

Werkzaamheden in de openbare ruimte, zoals graafwerk, kabels en leidingen, verhardingen en dergelijke kunnen schade aanbrengen aan het groen. Werk dient uitgevoerd te worden met een methode ter voorkoming van schade aan groen en na consultatie van groene vakmensen.

RICHTLIJNEN PER CATEGORIE

3.1 Aanwijzing

De richtlijnen die in dit hoofdstuk zijn omschreven, zijn de weerslag van de handelwijze zoals die al enige tijd gemeengoed is bij de beheerders in Assen. Deze 'beheercultuur' is hier gestructureerd vastgelegd, gecontroleerd en gecompleteerd.

Bij toepassing van deze richtlijnen mag men de algemene kaders van hoofdstuk 2 en de actuele situatie ter plekke niet uit het oog verliezen. Het gaat om de geest van de richtlijnen, waarbij bovendien de groene én ecologische vakkennis moet worden toegepast, niet om de letter.

3.2 Cultuurlijk groen bomen en natuurlijk groen bomen

Bomen hebben in de openbare ruimte een belangrijke stedenbouwkundig ruimtelijke functie. Bomen hebben een structurerende werking, zo kunnen bomen structuren in de stad of het dorp zichtbaar maken en/of versterken.

De bomen hebben een duidelijke sierfunctie door hun vorm, omvang en standplaats. De habitus van de boom is hierbij zoveel mogelijk natuurlijk. Bomen hebben een belangrijke waarde voor hun omgeving vanwege onder andere schaduwwerking, stofvang en natuurbeleving.

Blad, bloesem, vruchten en zaden zijn natuurverschijnselen die onlosmakelijk bij bomen horen en onderdeel zijn van de natuurlijke kringloop. Meestal fraai, soms enige tijd hinderlijk.

Bomen kunnen worden onderscheiden in: Vrij uitgroeiende bomen, straat- en laanbomen, vormbomen, leibomen, knotbomen.

Richtlijnen

De natuurlijke habitus van de kroon mag alleen veranderen als dit belemmeringen oplevert in de verkeersveiligheid. Enige worteloverlast van bomen die > 2 meter van de erfgrans staan en bomen ouder dan 20 jaar < 2 meter van de erfgrans moet worden geaccepteerd.

Schade op openbaar terrein ontstaan door boomwortels, dient per situatie integraal beoordeeld te worden (oorzaak, oplossing etc.)

Overlast van blad, bloesem, vruchten, zaden zijn geen reden om de boom te snoeien of te verwijderen.

Binnen de wortelzone (kroonprojectie) van bomen mogen geen activiteiten plaatsvinden die een druk van meer dan 100 kg/m² veroorzaken.

Schaduwoverlast hoort bij bomen. Schaduw heeft ook voordelen.

Binnen de bebouwde kom wordt rondom bomen in gazon altijd gemaaid.

Buiten de bebouwde kom wordt rondom bomen in ruw gras/ bermen niet gemaaid.

Bomen worden soms dichter bij elkaar geplant dan in volwassenfase van de boom gewenst is. Dunning (om en om weghalen) is dan noodzakelijk, tenzij de ontwerper bewust kiest voor het ineen groeien van de kronen.

Zie ook 'Nota Bomen' gemeente Assen 2004

Uitzonderingen

Bewoners moeten maatregelen nemen op eigen terrein om boomwortelschade te voorkomen.

Bij activiteiten die wel plaatsvinden moeten goede afspraken worden gemaakt over neveneffecten die schade aan de bomen/bodem kunnen veroorzaken.

In extreme gevallen van overlast kan een boom gesnoeid, gekandelaberd of verwijderd worden, mits de boom(groep) geen hoge waarde heeft

Extreem veel schaduw (richtlijn in de zomer: meer dan 50% van de tijd tussen 10.00 en 18.00 volledige schaduw in gebruikelijke verblijfsruimte (voor- of achtertuin), kan een reden zijn om te overwegen desbetreffende boom te snoeien of te verwijderen.

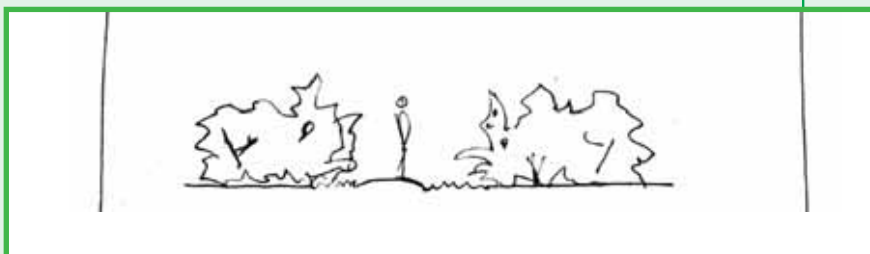
Voor jonge bomen worden boomspiegels aangelegd om schade te voorkomen.

3.3 Cultuurlijk groen beplanting

Cultuurlijk groen beplanting

Beplanting waarbij de nadruk ligt op de sierwaarde. Deze waarde kan onder andere bepaald worden door de bloeiwijze, bladkleur, bladvorm en/of habitus.

Onder cultuurlijk groen beplanting wordt verstaan: Bodembedekkers, opgaande sierheesters, hagen, rozen, vaste planten.

Richtlijnen

Beplantingen waarvan de overlast voorkomt uit vruchtdracht, bloei, blad etc. worden niet vervangen wanneer vitaliteit van de beplanting nog voldoende is.

Regelmatige snoei/ afzetten van de beplanting gericht op verjonging (indien nodig).

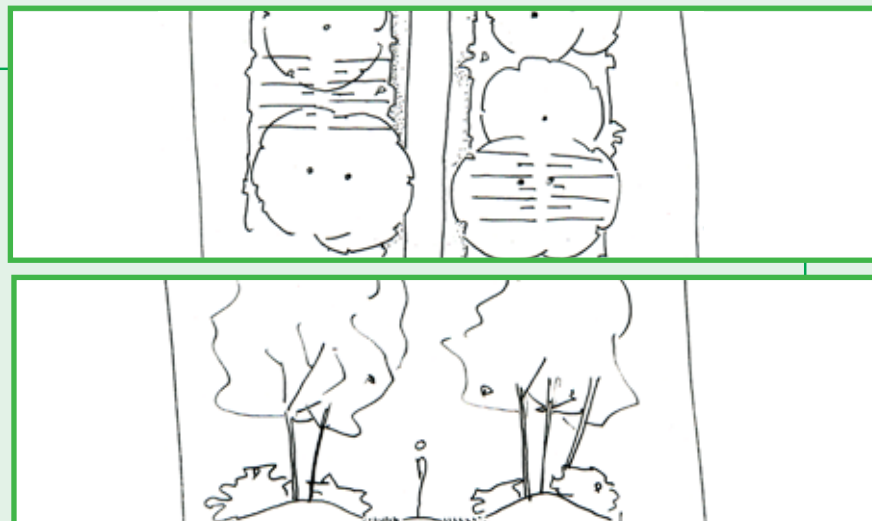
Uitzonderingen

3.4 Natuurlijk groen beplanting

Beplanting waarbij natuurlijke ontwikkeling centraal staat. Het beeld dat nagestreefd wordt is een begroeiing die sterke overeenkomsten vertoont met wat in de omgeving van nature groeit met een zoveel mogelijke variatie en gelaagdheid.

Onder natuurlijk groen beplanting wordt verstaan: Inheemse struweelbeplanting, bos(plantsoen)

Het beheer is gericht op het bereiken en behouden van het streefbeeld, waarbij dunningen het ecologische evenwicht minimaal mogen verstoren en verrijking voorkomen moet worden.

Richtlijnen

Bomen kunnen een natuurlijke brede kroon ontwikkelen en stuikvormers worden niet gehinderd door lichtgebrek door bomen.

Dunnen boomvormers: de kronen van de bomen raken elkaar niet. Dunnen struiken: op 10 cm boven de grond afzetten.

Klimop in bomen wordt getolereerd.

Inboet en aanplant bosplantsoen: min 90% met inheemse soorten en max 10% met exoten (voor variatie in herfstkleur).

Het beheer van bosplantsoen is gericht op streefbeelden zoals omschreven in: "Asser bosplantsoen - uitgangspunten voor beheer en ontwerp". (26 feb 2007)

Uitzonderingen

Om sportvelden dicht te houden wordt hier minder vaak en minder rigoureuus gedund

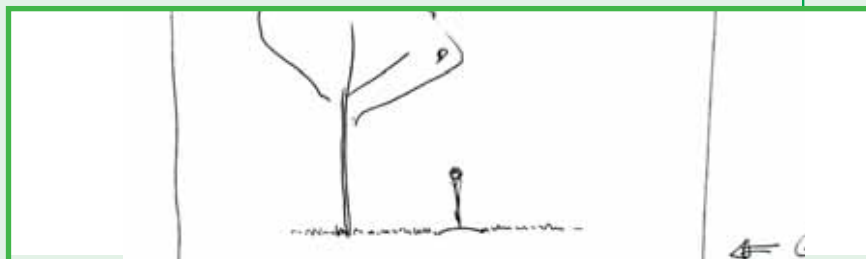
In geval van sociale controle op gebouwen en dergelijke is open beplanting soms noodzakelijk

Bomen met veel klimop (> 70% van de lengte van de boom) daarin dient de klimop op 1 meter hoogte te worden doorgesneden.

3.5 Cultuurlijk groen gras

Gazon is een grazige vegetatie die intensief wordt gemaaid. Grasvelden hebben een ruimtelijke werking binnen een stedelijke inrichting doordat ze verschillende onderdelen met elkaar (visueel) verbinden. Grasvelden zorgen voor rust binnen een ontwerp. Naast de sierwaarde kan het gebruik als speelveld belangrijk zijn.

Onder cultureel groen gras wordt verstaan: gazon, trap- / speelvelden.

Richtlijnen

Rondom obstakels in gazon, trap-/speelvelden wordt altijd gemaaid ook als het een boom betreft.

De graskanten zijn enigszins overgroeid (maximaal 20%).

Uitzonderingen

Om jonge bomen te beschermen tegen stamschade door maaien van gazon, worden boomspiegels aangelegd.

3.6 Natuurlijk groen kruidachtigen

Natuurlijk groen kruidachtigen bestaan uit grazige vegetatie waar minder hoge eisen worden gesteld aan de gebruikswaarde dan gazon.

Bij de natuurlijk groen kruidachtigen wordt door maaibeheer gestreefd naar ontwikkeling van een begroeiing die sterke overeenkomsten vertoond met wat er van nature groeit.

Onder natuurvriendelijk groen kruidachtigen wordt verstaan: Bermen, moeras, ruigten, oevers.

Richtlijnen

Bij natuurlijk kruidachtig groen wordt gestreefd naar geleidelijke uitbreiding van de soorten. Dit wordt bereikt door de vegetatie 1 of 2 keer te maaien en het maaisel af te voeren (verschraling).

Parkeren in bermen kan alleen wanneer er geen schade ontstaat aan de bermen en de daarin staande bomen.

Jacobskruid wordt beheerd volgens de richtlijnen van de Provincie Drenthe. Plekken waar veel Jacobskruid voorkomt worden eind juli selectief gemaaid. Het maaisel wordt afgevoerd.

Buiten de bebouwde kom wordt rondom bomen en obstakels in het algemeen in ruw gras/ bermen niet gemaaid.

Verrijking van de bodem moet voorkomen worden.

Uitzonderingen

Bij nieuw aanleg wordt een grote soortenrijkdom bereikt door het inzaaien met bloemengsel of zelf gewonnen bloemzaden.

Om schade te voorkomen zal parkeren in ieder geval niet toegestaan moeten worden in de volgende situaties:

- voor bermen die nat en humusrijk zijn;
- in de nabijheid van bomen (kroonprojectie);
- voor bermen met bloembollen.

4.0

UITGANGSPUNTEN OPSTELLEN GEBIEDSGERICHTE BEHEERPLAN

4.1 Aanwijzing

Een gebiedsgericht beheerplan is van toepassing op een wijk of enkele gebieden. Een gebiedsgericht beheerplan slaat de brug tussen de oorspronkelijke stedenbouwkundige visie met de huidige beheersituatie. En het slaat ook een brug tussen de groenbeheervisie en de individuele wijk/ gebied. Met als doel kwalitatief goed beheer en inzicht in de verbeterpunten en inrichting. In 4.2 en 4.3 staan inhoud en fasering omschreven. In 4.4 is de algemene visie op groen in de wijken overgenomen uit de groenstructuurvisie.

	Onderwerp	Toelichting
1	•Beschrijving van het gebied	Stedebouwkundig concept, karakter van openbaar groen, sociale opbouw, sfeer
2	•Beschrijving van het groen	Karakter beeld en functie, doelstellingen en richtlijnen voor het onderhoud op wijkniveau
3	<ul style="list-style-type: none"> •Voorgenomen grote projecten •Voorgenomen projecten groot onderhoud groen •Voorgenomen projecten actualisatie natuurwaarden •Aandachtspunten wijkgroenstructuur •Aandachtspunten onderhoud 	<p>Stedelijke vernieuwing, herinrichtingen reconstructies etc.</p> <p>Vervanging, reconstructies en herinrichting groen</p> <p>Groenverbindingen, (potentieel) ecologisch waardevolle plekken</p> <p>- Expertisetoets betreffende vorm, functie, (streef) beeldkwaliteit en veiligheid - Kansen voor verbetering (bijvoorbeeld natuurwaarde, variatie)</p> <p>Doorlichten planmatige en dagelijkse onderhoudsmethodes tegen achtergrond van de IBOR-meetlat en signaleren extra aandachtvragers</p>
4	<ul style="list-style-type: none"> •Confrontatie •Fasering en programmering 	<p>Samenvoegen van alle projecten ook op kaart!</p> <p>Projecten in samenhang in de tijd. Urgentie inschatten</p>
5	<ul style="list-style-type: none"> •Financiering •Organisatie •Kwaliteit •Communicatie & Informatie •Planning 	<p>Beschrijving welke bronnen beschikbaar zijn</p> <p>Taken en verantwoordelijkheden</p> <p>Bewaken van uitgangspunten (structuurvisie etc.) voor, tijdens en na uitvoeren van de projecten</p> <p>Informatiestromen in- en extern</p> <p>Planning waar wat wanneer</p>

4.2 Inhoudsopgave

Een gebiedsgericht beheerplan moet de volgende hoofdstukindeling hebben zoals hiernaast is aangegeven. Hierdoor zijn de beheerplannen onderling goed vergelijkbaar en kan de afweging gemaakt worden welk gebied eerst moet worden aangepakt en welk gebied later kan.

4.3 Checklist bij afweging fasering

Om financiële en praktische redenen is het niet mogelijk om alle projecten en gebieden tegelijk aan te pakken. Dit betekent dat een afweging gemaakt zal moeten worden. Deze afweging kan gemaakt worden op louter groentechnische gronden, maar dit is niet altijd maatschappelijk en/of economische de meest voordelige ingreep. Om ons te helpen om op een pragmatische manier tot een goede en doordachte prioriteitstelling te komen is een checklist opgesteld. Deze checklist bestaat uit een aantal vragen die voortkomen uit de doelstellingen van de gemeente Assen. De vragen die ons helpen een keuze te maken staan in de tabel opgesomd:

volgorde	vraag	score
	Is de veiligheid in het geding?	
	Is er een onderhoudstechnische aanleiding?	
	Is het van belang voor het vervolmaken van het groene frame?	
	Past het ontwerp niet meer bij de huidige wensen en eisen?	
	Past de functie niet meer bij het huidige eisen en wensen?	
	Worden er natuurwaarden geactualiseerd?	
	Is er een combinatie (mogelijk) met integrale projecten?	
	Is er een combinatie (mogelijk) met andere beheerprojecten (wegen, riolering, woning corporatie, sociale projecten)?	
	Draagt het belangrijk bij aan de leefbaarheid van het gebied?	
	Is een duurzame, bestendige oplossing (financieel) mogelijk?	

4.4 Algemene visie op wijken - uit: groenstructuurvisie 06-06-'06

Kwaliteit

De bebouwing en het openbaar groen verraden vaak direct de tijdsperiode waarin de wijk of buurt aangelegd is. Maatschappelijke en architectonische opvattingen zijn herkenbaar in vormgeving, materiaalkeuze enzovoort. Hierop is ook vaak de eigen identiteit van die wijk of buurt gebaseerd.

Los daarvan vervullen de doorgaande groen- en verkeersstructuren in de wijken, en de aansluiting op de hoofdstructuur een belangrijke functie in de oriëntatie en herkenbaarheid voor bewoners en bezoekers.

Tevens speelt het groen een belangrijke rol in het lichamelijk en geestelijk welbevinden van de bewoners. Het levert het groen een goede gelegenheid voor het spelen, zitten, wandelen en genieten van het buiten zijn.

Visie

De wijk moet een vertrouwde omgeving bieden. Volwassenen vinden er mooie woonomgeving. Ouderen een herkenbaar en vertrouwde ontmoetingsplek. Als kind heb je er een plek om te spelen.

Dit houdt in dat het eigen karakter van de wijk (ontwerpprincipe, historische structuren) zoveel mogelijk gehandhaafd moet blijven of, indien verwaterd, hersteld/verbeterd moet worden.

Het groen is een belangrijke onderdeel van het decor met een heldere structuur zonder opdringerig te worden. Er zijn goede gebruiksmogelijkheden afgestemd op de bewoners van de wijk: speelplaatsen voor jongere kinderen, bosjes en trapvelden als informele speelgelegenheden voor oudere kinderen, honden-uitlaatplekken, zitbankjes voor ouderen enzovoorts.

Het groen is eenvoudig, praktisch en functioneel. Aan representatieve plekken en de entrees de entrees van de wijken moet bijzondere aandacht besteed worden. Net als bij de hoofdstructuur geldt dat dit het visitekaartje van de desbetreffende wijk moet is. Hier is de rol van het groen ook verfraaien. (plantenbakken, sierwaarde, beheer hoog).

Aanleg

Rond de wijken liggen groene ruimtes om te verblijven, groene kamers die direct aansluiten bij de wijk. Er is ruimte voor sport, spel en recreatie. Deze groene kamers zijn functioneel ingericht maar zo natuurlijk mogelijk wat betreft inrichting en beheer en sociale veiligheid. In deze groene setting overheersen de bomen, water bepaalt er mede het beeld. De inrichting heeft een robuust karakter. er wordt gekozen voor bomen van 1e grootte, bosplantsoen en grove sierheesters, hagen en overgangslagen van houtachtig naar berm via vaste planten. Het verschil met de hoofdstructuur is dat hierin

wat meer cultuurachtige beplantingstypen als heesters en hagen worden toegepast.

Er zijn goede overgangen nodig tussen particulier en publiek domein. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van groene afscheidingen, stenige afscheidingen worden alleen toegepast in een stenige omgeving.

Beheer

In principe beheren we op natuurvriendelijke wijze, gericht op het behouden van functie, beeld en kwaliteit. Om een uniform en consequent beeld te houden houdt de gemeente de regie op het onderhoud stevig in handen. Zelfwerkzaamheid wordt niet aangemoedigd.

In het beheer zijn we extra alert zijn op misbruik van het groen: bijvoorbeeld als groen wordt gebruikt als parkeerplaats.

COLOFON

opdrachtgever:	wethouder A. Langius
Ontwerp/tekst:	mw. I. Roelfs
Tekst bijdragen/ advies:	dhr. T. van den Broek mw. C. van der Ham Oranjewoud bv
Vormgeving/ productie:	
Foto's/ kaarten:	Fotoarchief Gemeente Assen dhr. H. Hilbolling mw. Y. Goudkamp

